

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie **D. C. -K.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 7 lutego 2024 r.

sygnalizacji oraz wniosku skazanego w przedmiocie wznowienia postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 23 grudnia 2020 r., sygn. akt II AKa 57/20

na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. *a contrario*, art. 545 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

- 1. stwierdzić brak podstaw do wszczęcia z urzędu postępowania w przedmiocie wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 23 grudnia 2020 r., sygn. akt II AKa 57/20;**
- 2. odmówić przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 23 grudnia 2020 r., sygn. akt II AKa 57/20 – wobec jego oczywistej bezzasadności.**

[PGW]

UZASADNIENIE

W dniu 5 grudnia 2023 r. (data stempla pocztowego) do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek skazanego D. C. -K. o wyznaczenie obrońcy z urzędu w celu wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 23 grudnia 2020 r., sygn. akt II AKa 57/20,

zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 20 grudnia 2019 r., sygn. akt II K 69/18. W części wstępnej przedmiotowego pisma skazany podał, że wznowienia ww. postępowania domaga się ze względu na zaistnienie przesłanek określonych w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a i b k.p.k. Skazany podniósł również, że w sprawie doszło do wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k., wskazując, iż w składzie sądu orzekającego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym zasiadał sędzia X.Y., który na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Suwałkach został powołany z rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, który to organ – w ocenie skazanego – w wadliwym i niekonstytucyjnym składzie udzielał rekomendacji kandydatom związanym z organami władzy wykonawczej. Na poparcie stanowiska o wadliwości powołania sędziego X.Y., skazany odwołał się m.in. do uchwały składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/2020) oraz orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Skazany, żądając wyznaczenia obrońcy z urzędu w celu wznowienia postępowania, podniósł, że jego sytuacja materialna nie pozwala mu na ustanowienie obrońcy z wyboru. Okoliczność tę zamierzał wykazać złożoną do wniosku dokumentacją.

W kolejnym piśmie, datowanym na dzień 26 grudnia 2023 r., skazany doprecyzował, że wznowienia rzeczonego postępowania domaga się ze względu na ujawnienie się w sprawie nowych dowodów w postaci: pisma z dnia 23 listopada 2023 r. nadesłanego z Biura Krajowej Rady Sądownictwa, listy sędziów rekomendowanych przez KRS według stanu na dzień 14 lutego 2020 r., wydruku z „wyszukiwarki sędziów powołanych przez neo-KRS”, karty informacyjnej leczenia szpitalnego skazanego z dnia 19 grudnia 2008 r. (z rozpoznaniem schizofrenii paranoidalnej) oraz opinii sądowo-psychiatrycznych wydanych w innych postępowaniach toczących się przeciwko skazanemu. Przedstawiając powyższe dokumenty, skazany zażądał wznowienia postępowania ze względu na powzięcie wiadomości o wadliwości powołania sędziego X.Y. na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Suwałkach, tym razem łącząc tę okoliczność z wystąpieniem

bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Nadto, autor pisma zakwestionował prawidłowość opinii sądowo-psychiatrycznej wydanej w sprawie objętej wnioskiem o wznowienie postępowania, wskazując, że nie uwzględniono w niej należycie stwierdzonej u skazanego już w 2008 r. schizofrenii paranoidalnej, co zdaniem wnioskodawcy miało wpływ na ocenę jego poczytalności w czasie popełnienia przypisanych mu przestępstw. W związku z powyższym, skazany wniósł o ponowne zbadanie stanu jego zdrowia psychicznego przez biegłych psychiatrów i psychologa, wskazując jednocześnie, że opinie psychiatryczne wydane w innych sprawach sądowych toczących się przeciwko skazanemu (dołączone do przedmiotowego pisma w postaci kserokopii), nie były ze sobą zbieżne. Poza powyższym skazany zanegował prawidłowość dokonanej przez sąd *meriti* oceny dowodów, podniósł błędy w ustaleniach faktycznych, a także zarzuty o wadliwie przeprowadzonej kontroli odwoławczej oraz błędnych ustaleniach sądu drugiej instancji oraz ocenach prawnych wyrażonych przez ten organ.

W piśmie z dnia 9 stycznia 2024 r. skazany ponowił żądanie wznowienia ww. postępowania, wnosząc – na podstawie art. 97 k.p.k. – o zobowiązanie określonych instytucji bankowych do przedłożenia dokumentów potwierdzających datę i miejsce utworzenia podanych w piśmie rachunków bankowych oraz informacje o adresie IP komputera lub innego urządzenia, z którego logowano się do tych rachunków, oraz dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu informatyki – w celu wykazania, że skazany nie popełnił przypisanych mu czynów. Ponadto skazany po raz kolejny wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych psychiatrów oraz psychologa w celu prawidłowego ustalenia stanu jego poczytalności w czasie popełnienia przypisanych mu czynów. Skazany zawarł także wniosek o wstrzymanie wykonania prawomocnego wyroku w zakresie orzeczonej kary pozbawienia wolności.

W dniu 15 stycznia 2024 t. (data prezentaty) do Sądu Najwyższego wpłynęło pismo podpisane przez J. C.– ojca skazanego, do którego załączona została dokumentacja medyczna z przebiegu leczenia psychiatrycznego oraz somatycznego D. C. -K..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W pierwszej kolejności należy wyjaśnić, że wznowienie postępowania z powodu uchybień, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., możliwe jest wyłącznie z

urzędu (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2005 r., I KZP 5/05, OSNKW 2005, z. 5, poz. 48). Z tych względów strona – nie dysponując w tym zakresie własnym wnioskiem o wznowienie postępowania – może, w oparciu o treść art. 9 § 2 k.p.k., zasygnalizować organowi procesowemu potrzebę podjęcia czynności z urzędu.

Wobec powyższego, złożone przez skazanego D. C. -K. pisma – w zakresie podniesionych bezwzględnych przyczyn odwoławczych – należy potraktować jako inicjatywę opartą o przepis art. 9 § 2 k.p.k. Skazany w swoim wystąpieniu stwierdził, że prowadzone w jego sprawie postępowanie karne dotknięte jest bezwzględną przyczyną odwoławczą (początkowo odwołując się do treści art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k., a w kolejnych pismach wyłącznie do art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.), której zaistnienie łączył z okolicznością powołania sędziego X.Y. – orzekającego w składzie organu *a quo* – na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Suwałkach z rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw.

Wypada przypomnieć, że w przedmiotowej sprawie tożsame obiekcie skazany formułował już we wcześniejszych pismach adresowanych do Sądu Najwyższego, sygnalizując wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej w związku z udziałem sędziego X.Y. w składzie Sądu Okręgowego w Suwałkach. W odpowiedzi na pisma zawierające tę sygnalizację, w zarządzeniu z dnia 8 listopada 2023 r. (sygn. akt IV KO 78/23) – wydanym przez sędziego Sądu Najwyższego – stwierdzono brak podstaw do wszczęcia przez Sąd Najwyższy procedury w przedmiocie wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 23 grudnia 2020 r., sygn. akt II AKa 57/20.

Analizując argumenty podane w pismach obecnie złożonych przez skazanego, również należy stwierdzić, że nie stanowią one impulsu do uruchomienia z urzędu mechanizmu wznowienia postępowania. Treść ponownej sygnalizacji skazanego – podobnie jak uprzednio podjęta przez niego aktywność w tym przedmiocie – oparta została *de facto* na stanowisku wyrażonym w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/2020). Wskazać jednak należy, że na skutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r. (sygn. akt U 2/20) ww. uchwała połączonych Izb Sądu Najwyższego przestała ostatecznie obowiązywać, definitywnie tracąc swój walor normatywny. Tym samym zdezaktualizowała się kwestia wywierania przez ww. uchwałę skutków prawnych, zwłaszcza związania nią innych składów orzekających Sądu Najwyższego, a to w kontekście przepisów art. 87 § 1 zd. pierwsze i art. 88 § 2 ustawy o Sądzie Najwyższym (zob. szerzej: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2021 r., IV KZ 37/21, LEX nr 3227241).

Trzeba jednocześnie podkreślić, że przed wydaniem ww. uchwały przez Sąd Najwyższy – zarówno w orzecznictwie, jak też w nauce prawa – ugruntowane było stanowisko, że nienależyta obsada sądu, o jakiej mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., wiązana była wyłącznie z rozpoznaniem sprawy w składzie odbiegającym liczbowo lub strukturalnie (jakościowo) od składu przewidzianego dla rozpoznania danej kategorii spraw w sądzie określonego szczebla lub w danym postępowaniu. Rzeczona bezwzględna podstawa odwoławcza nie była natomiast nigdy łączona z kwestią niezawisłości czy bezstronności sądu (zob. szerzej: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2022 r., III KK 524/21, LEX nr 3410038). Materia zaś związana z bezstronnością sędziego – co do którego zachodziły podstawy wyłączenia, o których mowa w art. 41 § 1 k.p.k. – od lat konsekwentnie była rozpatrywana w kategorii względnych przyczyny odwoławczych (zob. m.in. R. Stefański, Wyłączenie sędziego z mocy orzeczenia sądu, Przegląd Sądowy 2007, z. 6, s. 119; postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 24 lutego 2015 r., V KK 2/15, LEX nr 1645250; 29 marca 2018 r., V KZ 15/18, LEX nr 2473817). Należy pamiętać, że przepis art. 439 § 1 k.p.k. ma charakter wyjątkowy, bowiem w przypadku wystąpienia enumeratywnie wyliczonych w nim sytuacji, obiguje sąd do orzekania poza granicami zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz niezależnie od wpływu uchybienia na treść wyroku. Tym samym przepis ten nie może być interpretowany rozszerzająco. Do czasu podjęcia nieobowiązującej już uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., w orzecznictwie czy w doktrynie nie rozważano wad procedury nominacyjnej sędziego w kategoriach nienależytej obsady sądu czy też

braku uprawnienia do orzekania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2021 r., II KZ 46/21, LEX nr 3272188).

Biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, że w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 23 grudnia 2020 r., sygn. akt II AKa 57/20, nie zachodzą podstawy do wznowienia postępowania z urzędu, albowiem – wobec poczynionych uwag – nie może uznać, aby kwestia dotycząca powołania sędziego X.Y. na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Suwałkach z rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw – mogła determinować wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej.

Jak już wyżej wyjaśniono, wznowienie postępowania z powodu uchybień, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., może nastąpić tylko z urzędu, zaś inicjatywa strony może sprowadzać się jedynie do zasygnalizowania organowi procesowemu uchybienia należącego do katalogu bezwzględnych przyczyn odwoławczych, w celu podjęcia przez ten organ działania z urzędu (art. 9 § 2 k.p.k.). Stąd też, w przypadku uznania przez organ procesowy, że sygnalizowane przez stronę uchybienie w sposób oczywisty nie wystąpiło, nie jest konieczne wydanie orzeczenia stwierdzającego, że wskazywana przez stronę usterka nie zaistniała. Wobec tego, w niniejszej sprawie można byłoby poprzestać jedynie na pisemnym poinformowaniu D. C. -K. o braku podstaw do wszczęcia postępowania wznowieniowego z urzędu, jednak z uwagi na połączenie przez skazanego sygnalizacji wznowienia postępowania z urzędu wraz z wnioskiem o jego wznowienie na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a i b k.p.k. (o czym poniżej), uznano za celowe, by decyzję o braku podstaw prawnych do wszczęcia postępowania wznowieniowego z urzędu, podjąć w formie niezaskarżalnego postanowienia, co Sąd Najwyższy uczynił w pkt 1 części dyspozytywnej niniejszego postanowienia.

Pozostałą część wystąpienia skazanego, na którą składają się kolejno złożone przez niego pisma – w myśl art. 118 § 1 k.p.k. – należało potraktować jako wniosek o wznowienie postępowania. Sąd Najwyższy, zapoznając się z argumentacją przedstawioną przez skazanego, uznał, że wniosek ten jest oczywiście bezzasadny.

Zgodnie z art. 545 § 3 k.p.k., sąd odmawia przyjęcia wniosku niepo pochodzącego od prokuratora, obrońcy czy pełnomocnika – bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność. Pod pojęciem „*oczywistej bezzasadności wniosku*” – poza sytuacją wymienioną wprost w powołanym przepisie – należy rozumieć takie przypadki, w których jako przyczynę wznowienia postępowania wskazano okoliczność niemieszczącą się w ustawowych podstawach wznowienia postępowania (określonych w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k., art. 540b k.p.k.), albo też w ogóle nie podano żadnych podstaw wznowienia. Za oczywiście bezzasadny należy uznać też taki wniosek, w którym jedynie formalnie odwołano się do wskazanej w Kodeksie postępowania karnego podstawy wznowieniowej, ale nie wyeksponowano konkretnych okoliczności przemawiających za wznowieniem postępowania albo przywołano okoliczności, które w powołanej podstawie wznowieniowej ewidentnie się nie mieszczą (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2020 r., I KO 20/20, LEX nr 3146886).

Analiza pism wniesionych przez D.C.-K. wskazuje, że za podstawę wznowienia postępowania przyjął on przepisy zawarte w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a i b k.p.k., łącząc tym samym swoje żądanie z ujawnieniem się w sprawie – po wydaniu orzeczenia – nowych faktów lub dowodów wskazujących na to, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze (art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k.), bądź też skazano go za przestępstwo zagrożone karą surowszą albo nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo też błędnie przyjęto okoliczności wpływające na nadzwyczajne obostrzenie kary (art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k.). Wyjaśnić tu jednak trzeba, że nowe fakty lub dowody mogą stanowić podstawę wznowienia, gdy uprzednio nie były znane nie tylko sądowi, ale również stronie – i co szczególnie istotne – mają one wskazywać na wysokie prawdopodobieństwo błędu sądowego w zakończonym prawomocnie postępowaniu. Innymi słowy, muszą stwarzać duże prawdopodobieństwo uniewinnienia skazanego po wznowieniu postępowania, albo skazania go za przestępstwo zagrożone karą łagodniejszą niż to, za które go

skazano. Nie chodzi tu tym samym jedynie o przedstawienie wątpliwości co do wcześniejszych ustaleń faktycznych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2021 r., V KO 132/20, LEX nr 3220283).

W przedmiotowej sprawie wnioskodawca nie wskazał na fakty lub dowody, które można by zakwalifikować do kategorii *novum* w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. Okoliczność zdiagnozowania u skazanego schizofrenii paranoidalnej (potwierdzona m.in. kartą informacyjną leczenia szpitalnego z dnia 19 grudnia 2008 r.), była znana w toku postępowania karnego zarówno stronie oskarżonej, jak też sądowi orzekającemu. Ze sporządzonej w niniejszej sprawie opinii sądowo-psychiatrycznej wynika bowiem, że jej autorzy dysponowali informacjami na temat uprzedniego rozpoznania schizofrenii paranoidalnej u skazanego, czerpiąc te dane właśnie z karty informacyjnej leczenia szpitalnego D.C. w [...] Centrum Neuropsychiatrii i Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży w [...] Szpital w [...] (w dniach od 30 sierpnia 2008 r. do 18 grudnia 2008 r.), a zatem z dokumentu, którego kserokopię skazany dołączył do wniosku o wznowienie postępowania. Jak zaś wynika z treści przedmiotowej opinii sądowo-psychiatrycznej, we wnioskach końcowych biegli psychiatrzy zgodnie rozpoznali u D. C. -K. osobowość dysocjalną (F60.20) oraz zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane naprzemiennym używaniem substancji psychoaktywnych (F19.2), niemniej jednoznacznie stwierdzili, że w czasie popełnienia zarzuconych w postępowaniu czynów, D. C. -K. miał zachowaną zdolność do rozpoznania ich znaczenia oraz zdolność do pokierowania swoim postępowaniem. W opinii tej stwierdzono też, że stan zdrowia psychicznego oskarżonego pozwalał mu na uczestniczenie w toczącym się postępowaniu karnym oraz na prowadzenie obrony w sposób samodzielny i rozsądny. Sformułowane we wniosku o wznowienie obiekcyjne, że kwestia uprzednio zdiagnozowanej u skazanego schizofrenii paranoidalnej nie została dostatecznie przez biegłych (a następnie sąd orzekający) rozważona, stanowi wyłączenie polemikę wnioskodawcy z konkluzjami opinii specjalistycznej, nie zaś argumentację wskazującą na wystąpienie nowych faktów lub dowodów w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 lit. a lub lit. b k.p.k. Stwierdzić zatem należy, że w tym zakresie skazany sformułował w istocie zarzut *stricte* apelacyjny, niemający nic wspólnego z przesłankami wznowienia postępowania. Wypada

nadmienić, że wyrok sądu pierwszej instancji został poddany kontroli odwoławczej na skutek apelacji obrońcy, w której to sformułowany został zarzut dotyczący rzeczony opinii sądowo-psychiatrycznej właśnie w kontekście rozpoznanej u skazanego w dzieciństwie schizofrenii paranoidalnej. Sąd odwoławczy nie uwzględnił tego zarzutu (jak również pozostałych zarzutów), stwierdzając, że opinia biegłych nie nasuwała żadnych zastrzeżeń.

Również akcentowane przez skazanego opinie psychiatryczne, które wydane zostały w innych sprawach sądowych toczących się przeciwko skazanemu, nie wskazują na zaistnienie podstaw wznowieniowych. Wnioski tych opinii – wbrew twierdzeniom skazanego – zbliżone są do opinii sądowo-psychiatrycznej sporządzonej w ramach postępowania objętego wnioskiem o wznowienie, w którym to dokumencie – co warto podkreślić – odnotowano trzy spośród dziewięciu opinii sądowo-psychiatrycznych dołączonych przez skazanego, w tym opinię zawierającą konkluzję o znacznym ograniczeniu zdolności skazanego do pokierowania swoim postępowaniem w czasie popełnienia czynu zarzuconego mu w innej sprawie karnej. Także pozostałe opinie, w tym też te wydane po prawomocnym zakończeniu postępowania w niniejszej sprawie, zawierają konkluzje, które w zasadniczych kwestiach są zbieżne z wnioskami opinii sporządzonej w postępowaniu, którego wznowienia domaga się skazany. Oczywiście trzeba tu również podkreślić, że opinia biegłych psychiatrów zawierająca odmienne wnioski co do poczytalności oskarżonego w innej sprawie, nie może automatycznie przesądzić o wznowieniu postępowania, a ustalenie zaistnienia jednej z przesłanek wymienionych w art. 540 k.p.k. musi w każdym przypadku wyprzedzać decyzję o wzruszeniu prawomocnych wyroków (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2007 r., III KO 35/04, LEX nr 262705). Natomiast sama możliwość wznowienia postępowania z powodu ujawnienia się okoliczności mających wpływ na nadzwyczajne złagodzenie kary jest ograniczona do sytuacji, gdy dobrodziejstwo takiego rozstrzygnięcia jest obligatoryjne nadzwyczajne złagodzenie, nawet zatem ujawnienie się po prawomocnym wyroku skazującym, że oskarżony został w innej sprawie uznany za działającego z ograniczoną poczytalnością nie daje podstaw do wznowienia postępowania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2005 r., II KO 51/04, OSNwSK 2005, nr 1, poz. 986).

Także dokumentacja medyczna dołączona do pisma wniesionego przez ojca skazanego (obrazująca dotychczasowe leczenie skazanego, w tym też podejmowane po prawomocnym zakończeniu postępowania w niniejszej sprawie), nie wskazuje na nowe fakty i dowody, które wskazywałyby na zaistnienie okoliczności wymienionych w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a lub lit. b k.p.k., a zatem na oczywistą (graniczącą z pewnością) lub co najmniej wysoce prawdopodobną błędność wyroku, którego dotyczy wniosek o wznowienie.

W końcu trzeba też wyjaśnić, że zaprezentowana w pismach skazanego krytyka oceny zgromadzonego materiału dowodowego, która to ocena dokonana została przez organ procesowy w postępowaniu merytorycznym (podobnie jak kontestowanie ustaleń faktycznych będących podstawą prawomocnego wyroku), również nie może stanowić podstawy do wznowienia postępowania. Postępowanie wznowieniowe ma charakter nadzwyczajny i mechanizm będący jego istotą – pozwalający wzruszyć prawomocne rozstrzygnięcie sądu – może zostać uruchomiony jedynie w przypadku zaistnienia przesłanek określonych w ustawie. Stąd też w sprawie o wznowienie postępowania sąd nie dokonuje na nowo oceny zebranych w toku procesu dowodów i nie bada poprawności przyjętych w oparciu o nie ustaleń faktycznych, czy też oceny zasadności orzeczenia sądu pierwszej instancji (tak jak czyni się to w ramach kontroli instancyjnej), a jest uprawniony jedynie do zbadania – w przypadku oparcia wniosku wznowieniowego o podstawę określoną w art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. – czy ujawniły się nowe fakty lub dowody wskazujące na znaczne prawdopodobieństwo wadliwości wyroku skazującego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2017 r., sygn. akt III KO 53/16, LEX nr 2202488).

Skoro rolą wnioskodawcy jest wykazanie, że zachodzą przesłanki do wznowienia postępowania, a skazany w swoich pismach podważał *de facto* ustalenia faktyczne w oparciu o hipotetyczną jedynie możliwość przeprowadzenia odmiennej oceny dowodów, to w tym stanie rzeczy wniosek o wznowienie postępowania – z powodów wyżej omówionych – należało uznać za oczywiście bezzasadny. Sformułowanie takiej konstatacji możliwe było bez przeprowadzania czynności sprawdzających w trybie art. 97 k.p.k. w zw. z art. 546 k.p.k., o które wnioskował skazany, tj. zobowiązania określonych instytucji bankowych do

przedłożenia dokumentów, dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu informatyki oraz dopuszczenie dowodu z opinii biegłych psychiatrów oraz psychologa. Skazany, zgłaszając te wnioski, zmierzał w istocie do przeprowadzenia dodatkowych czynności dowodowych bądź powtórzenia czynności już przeprowadzonych w toku postępowania – w celu pozyskania nowych dowodów mających jedynie wesprzeć jego linię obrony. Konieczne jest zatem wyjaśnienie, że realizacja czynności sprawdzających ma służyć wyłącznie weryfikacji podstaw wznowienia. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, iż czynności sprawdzających nie przeprowadza się w celu poszukiwaniu nowych dowodów przez organ orzekający w przedmiocie wznowienia, gdyż służą one tylko i wyłącznie procesowej weryfikacji faktów przytoczonych we wniosku o wznowienie, jeżeli zarówno treść, jak też istota tych faktów wskazują na wysokie prawdopodobieństwo wadliwości zapadłego w sprawie orzeczenia (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 29 września 2010 r., IV KO 55/10, LEX nr 843825; 16 marca 2016 r., II KO 2/16, LEX nr 2002525). Tymczasem pisma skazanego – jak już stwierdzono – nie zawierały tego rodzaju nowych okoliczności, wskazujących na wysokie prawdopodobieństwo zaistnienia pomyłki sądowej i wydania błędnego wyroku, skutkującego niesłusznym przypisaniem skazanemu przestępstwa.

Skoro zatem wniosek skazanego nie został oparty na podstawach wskazanych do wznowienia postępowania, to należało odmówić jego przyjęcia w trybie art. 545 § 3 k.p.k. Taki stan rzeczy dezaktualizował potrzebę podejmowania dalszych czynności procesowych, w tym też czynił zbędnym rozpoznanie wniosku skazanego o wyznaczenie obrońcy z urzędu, jak też wniosku o wstrzymanie wykonania prawomocnego wyroku.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w pkt 2 części dyspozytywnej niniejszego postanowienia.

[PGW]

[a!]

